

Rolnummer 5812
Arrest nr. 42/2015 van 26 maart 2015

ARREST

In zake : het beroep tot vernietiging van artikel 24 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 17 oktober 2013 tot wijziging van verschillende bepalingen inzake leerplichtonderwijs en onderwijs voor sociale promotie, ingesteld door Serge Maucourant en anderen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van het beroep en rechtspleging

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 16 januari 2014 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 20 januari 2014, is beroep tot vernietiging ingesteld van artikel 24 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 17 oktober 2013 tot wijziging van verschillende bepalingen inzake leerplichtonderwijs en onderwijs voor sociale promotie (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 28 oktober 2013) door Serge Maucourant, Isabelle Jacquemin, Christine Bruyère, Claudine Snaps en Fatiha Ismaïli, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. J. Bourtembourg en Mr. F. Belleflamme, advocaten bij de balie te Brussel.

De Franse Gemeenschapsregering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. P. Joassart en Mr. P. Knaepen, advocaten bij de balie te Brussel, heeft een memorie ingediend, de verzoekende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de Franse Gemeenschapsregering heeft ook een memorie van wederantwoord ingediend.

Bij beschikking van 25 november 2014 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe et L. Lavrysen te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 17 december 2014 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Ingevolge het verzoek, ingediend binnen voormelde termijn, van de verzoekende partijen om te worden gehoord, heeft het Hof bij beschikking van 16 december 2014 de dag van de terechtzitting bepaald op 14 januari 2015.

Op de openbare terechtzitting van 14 januari 2015 :

- zijn verschenen :
- . Mr. F. Belleflamme, tevens *loco* Mr. J. Bourtembourg, voor de verzoekende partijen;
- . Mr. P. Joassart en Mr. P. Knaepen, voor de Franse Gemeenschapsregering;
- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en L. Lavrysen verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Over het belang van de verzoekers

A.1. De vijf verzoekers verantwoorden hun belang om de vernietiging te vorderen van artikel 24 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 17 oktober 2013 « tot wijziging van verschillende bepalingen inzake leerplichtonderwijs en onderwijs voor sociale promotie » door de omstandigheid dat artikel 21*bis*, § 3, 9°, dat de bestreden bepaling invoegt in het decreet van 4 januari 1999 « betreffende de bevorderingsambten en de selectieambten », hun benoeming in de beschikbare maar niet-vacante betrekking van provisor die zij sedert talrijke jaren bekleedden wegens de afwezigheid van de titularis van die betrekking, heeft belet.

Zij voegen eraan toe dat de bestreden bepaling hun benoeming in die betrekking niet mogelijk maakt indien die pas na 1 september 2012 vacant wordt.

De verzoekers merken ook op dat de benoeming waarin is voorzien bij de bestreden bepaling het aantal betrekkingen heeft verminderd die beschikbaar zijn voor de wijzigingen van affectatie die worden gewenst door de personen die vroeger in het ambt van provisor zijn benoemd.

A.2. De Franse Gemeenschapsregering gedraagt zich naar de wijsheid van het Hof.

Over het enige middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet

A.3.1. De verzoekers betogen dat de bestreden bepaling de benoeming van waarnemend provisors in de betrekking van provisor die zij vóór 1 september 2012 ten minste twee jaar hebben bekleed, mogelijk maakt, zelfs indien zij niet over het brevet van provisor beschikken. Zij zijn van mening dat die afwijking van de vereiste van het brevet ertoe strekt de gevolgen van het niet-organiseren van de vormingssessies aan het eind waarvan dat brevet kan worden uitgereikt, te ondervangen.

Volgens de verzoekers doet de bestreden bepaling een discriminerend verschil in behandeling ontstaan in zoverre zij het voordeel van die afwijking voorbehoudt aan de waarnemend provisors in een op de voormelde datum vacante betrekking, terwijl sommige provisors dat ambt sedert veel langer dan twee jaar in een niet-vacante betrekking uitoefenen.

A.3.2. De verzoekers erkennen dat een benoeming of een bevordering in beginsel ten doel heeft te voorzien in een vacante betrekking, en dat een betrekking in de regel slechts één vastbenoemde titularis kan hebben. Maar zij merken ook op dat die regel de wetgever geenszins bindt en niet kan worden toegepast met schending van de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet. De verzoekers erkennen ook dat het tijdelijk bekleden van een niet-vacante betrekking geen recht op benoeming in die betrekking verleent.

De verzoekers gaan echter ervan uit dat een benoeming in een openbare betrekking dient te worden voorafgegaan door een selectie die bedoeld is om de persoon te vinden die het meest geschikt is om die betrekking te bekleden. Zij preciseren ook dat de aanstelling van een personeelslid om tijdelijk het ambt van provisor uit te oefenen, zowel in een vacante als in een niet-vacante betrekking, een beslissing is die uitsluitend tot de bevoegdheid van de bevoegde minister behoort en niet het gevolg is van een kandidatuur of een keuze van de aangestelde persoon.

A.3.3. Zij merken op dat de Franse Gemeenschap sedert ongeveer tien jaar de proeven die de uitreiking mogelijk maken van brevetten van provisor, die onontbeerlijk zijn voor de benoeming in vast verband van personeelsleden in de betrekkingen van provisor, niet meer heeft georganiseerd en dat zij niet in staat is die proeven binnen een redelijke termijn opnieuw te organiseren.

De verzoekers zetten uiteen dat wanneer de Franse Gemeenschap in die context de positie van waarnemend provisors wenst te consolideren, zij niet zonder reden aan de provisor die een vacante betrekking bekleedt, meer rechten mag toekennen dan aan diegene die, louter als gevolg van het toeval of door een willekeurige maatregel, een beschikbare maar niet-vacante betrekking bekleedt. De verzoekers preciseren dat indien de Franse Gemeenschap van mening is niet te kunnen beslissen over benoemingen in overtal, zij voor de vacante

betrekkingen alleen geen selectiecriteria mag gebruiken dat discriminerend is in zoverre het geen enkel verband vertoont met de geschiktheid om het ambt uit te oefenen. Zij verwonderen zich erover dat in de bestreden bepaling geen rekening wordt gehouden met de totale ambtsanciënniteit en met de dienstanciënniteit van elke waarnemend provisor, terwijl de dienstanciënniteit een criterium voor de rangschikking is dat in aanmerking wordt genomen bij de selectie van de houders van een brevet van provisor. Zij merken ook op dat de doelstelling van stabilisering van de situaties reeds gedeeltelijk was bereikt met de zorg van de minister om een waarnemend provisor te kiezen in de betrokken instelling.

De verzoekers begrijpen evenmin de wens van de Franse Gemeenschap om de situatie van de waarnemend provisors chronologisch in lijn te brengen met die van de directiesecretarissen, die geregeld is bij een ander, meer dan zes maanden voordien aangenomen decreet.

A.3.4. De verzoekers voegen eraan toe dat de onevenredigheid van het verschil in behandeling des te groter is omdat het definitief is, vermits de afwijking van de vereiste van het brevet van provisor slechts ten goede komt aan de personeelsleden die op 1 september 2012 een vacante betrekking van provisor bekleedden. Zij precisieren dat die afwijkingsregel dus niet van toepassing zal kunnen zijn op een betrekking die enkele maanden later vacant wordt verklaard wegens, bijvoorbeeld, de benoeming van de titularis ervan in een directieambt.

Zij merken ook op dat de overwegingen uitgedrukt in het arrest van het Hof nr. 25/2011 van 10 februari 2011 het voormelde verschil in behandeling niet kunnen verantwoorden.

De verzoekers zijn vervolgens van mening dat de omstandigheid dat de provisors die op 1 september 2012 het ambt uitoefenden in een beschikbare maar niet-vacante betrekking, later zullen kunnen worden benoemd wanneer zij het brevet van provisor zullen hebben behaald, het onevenredige karakter van de gevolgen van het verschil in behandeling niet wegneemt. Zij wijzen erop dat de vaststellingen van het in gebreke blijven van de Franse Gemeenschap die aan de oorsprong liggen van de bestreden bepaling, de organisatie in de nabije toekomst van de vormingssessies aan het eind waarvan het brevet van provisor wordt uitgereikt, zeer weinig waarschijnlijk maken. De verzoekers merken ook op dat, zelfs indien de Franse Gemeenschapsregering haar wettelijke verplichting om die sessies om de twee jaar te organiseren, in acht zou nemen, het verschil in behandeling zou blijven bestaan, aangezien, enerzijds, de voormelde waarnemend provisors hunnerzijds dan voor die proeven zouden moeten slagen om op een benoeming in vast verband te kunnen hopen, en, anderzijds, in geval van benoeming, geen voordeel zouden kunnen halen uit een ambtsanciënniteit die op zijn minst gelijk is aan die van de personen die voordien zijn benoemd met toepassing van de bestreden bepaling. De verzoekers onderstrepen eveneens dat in afwachting van de hypothetische organisatie van de proeven die onontbeerlijk zijn voor het uitreiken van de brevetten van provisor, de wijzigingen van affectatie van personen die benoemd zijn in een ambt van provisor, het mogelijk maken waarnemend provisors die geen houder zijn van het brevet dat voor hun benoeming is vereist, zowel uit een niet-vacante maar beschikbare betrekking als uit een later vacant verklaarde betrekking te weren.

A.4.1. Volgens de Franse Gemeenschapsregering is het middel niet gegrond omdat artikel 21*bis*, § 3, van het decreet van 4 januari 1999, ingevoegd bij artikel 24 van het decreet van 17 oktober 2013, de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet niet schendt.

A.4.2. De Regering zet uiteen dat de bestreden bepaling ten doel heeft de situatie van personen die sedert ten minste twee jaar tijdelijk een betrekking van provisor bekleden, te stabiliseren door ze in die betrekking te benoemen zonder van hen het bezit van het vereiste brevet te eisen. Zij preciseert dat, verre van slechts de band tussen de persoon en het ambt van provisor te betreffen, de nagestreefde consolidatie ook de relatie tussen die persoon en de instelling waarin hij sedert ten minste twee jaar zijn ambt uitoefent, beoogt.

De Regering herinnert eraan dat de vormingssessies die voorafgaan aan het uitreiken van de brevetten van provisor sinds 2004 niet meer zijn georganiseerd, wegens de moeilijkheid om ze te organiseren.

A.4.3. De Franse Gemeenschapsregering betoogt dat het vacant zijn van de betrekking van provisor een objectief en relevant criterium is, rekening houdend met de betrokken aangelegenheid. Zij leidt uit de noodzaak de personeelsformatie in acht te nemen, alsook uit de tweede zin van artikel 28, § 2, van het decreet van 4 januari 1999 af dat de benoeming in het ambt van provisor een bevordering is die een vacante betrekking vereist. Zij merkt ook op dat de afdeling wetgeving van de Raad van State geen enkele opmerking heeft geformuleerd met betrekking tot de voorwaarde van het vacant zijn van de beschouwde betrekking.

De Regering voegt eraan toe dat de datum van 1 september 2012 is gekozen teneinde de afwijkingsregeling die van toepassing is op het ambt van provisor in lijn te brengen met de afwijkingsregeling die van toepassing is op het ambt van directiesecretaris. Zij wijst erop dat geen enkele van de verzoekers betoogt dat de betrekkingen die op 1 september 2012 niet vacant waren, op 1 september 2013 vacant zijn geworden.

A.4.4. De Franse Gemeenschapsregering zet vervolgens uiteen dat de bestreden maatregel evenredig is met de nagestreefde doelstelling.

Zij is van mening dat die maatregel, die het mogelijk heeft gemaakt de situatie van de provisors die sedert ten minste twee jaar het ambt waarnemen, te stabiliseren, een gerichte maatregel is, die bedoeld is om het nadeel veroorzaakt door het niet-uitreiken van de brevetten van provisor sedert 2004 te ondervangen, en een tijdelijke maatregel is, aangezien vormingssessies die voorafgaan aan het uitreiken van die brevetten, in de toekomst opnieuw zullen worden georganiseerd.

Zij onderstreept ook dat, ook al maakt de bestreden wetskrachtige bepaling de benoeming mogelijk van personen die geen houder zijn van het brevet dat in beginsel vereist is, zij niettemin voorwaarden met betrekking tot de dienstanciënniteit en de ambtsanciënniteit handhaaft.

De Regering wijst tot slot erop dat de bekritiseerde maatregel geen onevenredige gevolgen heeft voor de personeelsleden die op 1 september 2012 sedert ten minste twee jaar een niet-vacante betrekking van provisor bekleedden en die daardoor op 1 januari 2013 niet in dat ambt zijn benoemd. Zij merkt op dat die personen later in dat ambt zullen kunnen worden benoemd met toepassing van de algemene regeling beschreven in artikel 19*bis* van het decreet van 4 januari 1999. Zij voegt eraan toe dat die personen wisten dat noch het bekleden van een vacante betrekking, noch het bekleden van een gewoon beschikbare betrekking, hun een recht op een bevordering in die betrekking verleende.

- B -

B.1. Het ambt van provisor is een van de vijf « selectieambten » die een lid van het onderwijzend personeel dat zijn ambt uitoefent in een inrichting voor secundair onderwijs georganiseerd door de Franse Gemeenschap en op wie het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 januari 1999 « betreffende de bevorderingsambten en de selectieambten » van toepassing is, kan uitoefenen (artikel 5, 2°, van dat decreet).

B.2.1. Artikel 8, eerste lid, van dat decreet bepaalt thans :

« Ieder lid van het bestuurs- en onderwijzend personeel of van het opvoedend bestuurs- en hulppersoneel en van het paramedisch personeel dat vast benoemd is in het onderwijs van de Franse Gemeenschap in een ambt dat toegang geeft tot een selectieambt of een bevorderingsambt, houder van een bekwaamheidsbewijs vereist voor de uitoefening van een ambt dat toegang verschaft tot het betrokken bevorderingsambt of selectieambt alsook van het specifieke bekwaamheidsbewijs wanneer dit vereist is voor het selectieambt of het bevorderingsambt waarvan sprake, kan in dat ambt benoemd worden onder de volgende voorwaarden :

1° een ambt uitoefenen waarin ten minste de helft van het minimum aantal uren zijn begrepen vereist om een ambt met volledige dagtaak te vormen;

2° de volgende dienstanciënniteit en ambtsanciënniteit tellen :

- voor de toegang tot een selectieambt, respectievelijk zes jaar en twee jaar;
- voor de toegang tot een bevorderingsambt, respectievelijk acht jaar en zes jaar;

3° geen tuchtstraf of intrekking van een hoger ambt opgelopen hebben tijdens de vorige vijf jaar. Er wordt echter geen rekening gehouden met deze bepaling, wanneer het personeelslid de vermelding ‘gunstig’ toegekend kreeg op het einde van het tweede stagejaar, zoals bedoeld in artikel 33, § 1, eerste lid, van het decreet van 2 februari 2007 tot vaststelling van het statuut van de directeurs;

4° ten minste de vermelding ‘goed’ hebben gekregen op de laatste beoordelingsstaat;

[...];

6° titularis zijn van het brevet dat verband houdt met het te begeven ambt;

7° niet het voorwerp hebben uitgemaakt, in het in aanmerking genomen ambt, gedurende de laatste twee schooljaren, van een ongunstig verslag zoals bedoeld bij artikel 91*duodecies* van het koninklijk besluit van 22 maart 1969 ».

B.2.2. Artikel 12 van het decreet van 4 januari 1999 bepaalt thans :

« Om benoemd te worden in het selectieambt van provisor of onderdirecteur in het onderwijs van de Franse Gemeenschap, moeten de personeelsleden :

1° benoemd zijn ofwel in het ambt van leraar oude talen, van werkplaatsleider, van werkmeester, van coördinator in een centrum voor alternerend onderwijs en vorming, ofwel in het ambt van onderdirecteur in het secundair onderwijs van de lagere graad, in het ambt van directeur in het secundair onderwijs van de lagere graad, ofwel in het ambt van leraar algemene vakken, leraar zedenleer, leraar psychologie, pedagogie en methodologie, leraar bijzondere vakken, leraar technische vakken, leraar beroepspraktijk, leraar technische vakken en beroepspraktijk, begeleider in een centrum voor alternerend onderwijs en vorming, zij het in het secundair onderwijs van de lagere graad of in het secundair onderwijs van de hogere graad, of in de ene en de andere graad, ofwel in het ambt van studiemeester-opvoeder, studiemeester-opvoeder in een internaat, opvoeder-huismeester, directiesecretaris en bestuurder;

2° houder zijn van een bekwaamheidsbewijs voor de uitoefening van een ambt bedoeld in 1°;

3° houder zijn van een bekwaamheidsbewijs van het hoger niveau ».

B.2.3. Artikel 19bis van het decreet van 4 januari 1999 bepaalt thans :

« De brevetten van provisor of onderdirecteur, van onderdirecteur in het lager secundair onderwijs, worden uitgereikt na twee vormingssessies, die elk afgesloten worden met een afzonderlijke proef.

De eerste vormingssessie heeft als doel de volgende eigenschappen bij de kandidaat te ontwikkelen :

1° relationele bekwaamheden, in het bijzonder human-resources-management : interne en externe communicatie, in het openbaar het woord durven voeren, beslissingneming, animatie van de participatieraad, het beheersen van conflicten, onderhandelingstechnieken, technieken om het personeel te evalueren, leiding en motivatie van groepen, integratie van het opvoedend optreden van de buitenschoolse partners (oudersvereniging, dienst voor hulpverlening aan de jeugd, academies, verenigingen enz.);

2° het aanleren van een methode om zijn eigen optreden te evalueren.

De tweede sessie heeft als doel bij de kandidaten de bekwaamheid te ontwikkelen de materies inzake wetgeving en reglementering moeiteloos te beheersen alsook de ontwikkeling van de capaciteiten inzake administratief beheer ».

B.2.4. Artikel 28 van het decreet van 4 januari 1999 bepaalt thans :

« § 1. De Regering verzoekt ten minste om de twee jaar de houders van de brevetten die verband houden met de andere ambten dan deze bedoeld bij de artikelen 9, 13, 15 en 27 zich kandidaat te stellen, waarbij zij worden verzocht de inrichtingen waar zij wensen geaffecteerd te worden nader te bepalen. Deze kandidaten worden gerangschikt volgens hun dienstanciënniteit voor elke gekozen inrichting. Zij worden volgens de volgorde van die rangschikking aangesteld eerst in de vacante betrekkingen en bij gemis in andere beschikbare betrekkingen. De kandidaten mogen geen melding maken van de prioritaire volgorde onder de inrichtingen waar zij wensen geaffecteerd te worden.

Wanneer een titularis van het brevet zich niet kandidaat heeft gesteld voor een betrekking van het betrokken ambt in een inrichting, stelt de Regering een personeelslid aan van een inrichting van de Franse Gemeenschap dat voldoet aan de andere bij artikel 8 bedoelde voorwaarden.

Dat personeelslid krijgt voorrang op iedere andere kandidaat voor een selectieambt of een bevorderingsambt in bedoelde inrichting wanneer het titularis wordt van het brevet en voor zover de betrekking ondertussen niet werd toegewezen bij reffectatie of terugroeping in dienstactiviteit, wijziging van affectatie of aanstelling van een kandidaat titularis van het brevet dat verband houdt met het ambt. Het personeelslid bedoeld bij lid 4 heeft evenwel voorrang op het lid bedoeld in dit lid.

Wanneer de betrekking die bezet wordt door een personeelslid, houder van het brevet, bij reffectatie, terugroeping in dienstactiviteit of wijziging van affectatie toegekend wordt, of ook wanneer de titularis van de betrekking zijn functies hervat, dan wordt het betrokken

personeelslid opnieuw in een betrekking geaffecteerd waarvoor het zich kandidaat heeft gesteld en heeft het lid voorrang op gelijk welke andere kandidaat.

Ingeval er verschillende titularissen van het brevet die overeenkomstig de bepalingen van lid 4 een onderbreking van hun affectatie hebben opgelopen, zich kandidaat voor dezelfde betrekking hebben gesteld, worden zij aangesteld volgens de volgorde van hun dienstanciënniteit.

Ieder personeelslid mag van zijn benoeming afzien binnen de 600 dagen die volgen op zijn eerste toetreding tot het selectieambt of het bevorderingsambt. Ieder tijdelijk aangesteld personeelslid mag van zijn aanstelling op gelijk welk ogenblik afzien. In beide gevallen reïntegreert het personeelslid definitief zijn ambt van afkomst en, behoudens behoorlijk gemotiveerde buitengewone omstandigheden, zal het slechts voor een nieuwe affectatie aangesteld mogen worden indien het geantwoord heeft op een nieuwe oproep gericht overeenkomstig het eerste lid. De Regering kan, om de continuïteit in het selectieambt of het bevorderingsambt te verzekeren of om de stabiliteit van de pedagogische teams niet in het gedrang te brengen, de reïntegratie van het personeelslid in zijn oorspronkelijke ambt met hoogstens 6 maanden uitstellen vanaf de datum van de indiening van de aanvraag van het personeelslid.

§ 2. De titularis van het promotiebrevet wordt op 1 januari benoemd in de betrekking die hij bezet indien de betrekking vacant is, onder voorbehoud dat het lid zich beschikbaar had verklaard voor een definitieve wijziging van affectatie in het kader van de procedure die in de maand oktober gestart werd.

De titularis van het selectiebrevet wordt op 1 juli benoemd in de betrekking die hij bezet indien de betrekking vacant is, onder voorbehoud dat het lid zich beschikbaar had verklaard voor een definitieve wijziging van affectatie in het kader van de procedure die in de maand januari gestart werd.

De titularis van het brevet die niet benoemd kan worden in de betrekking die hij bezet, kan zijn benoeming in een andere vacante betrekking aanvragen dan die waarin hij geaffecteerd is voor zover die betrekking noch bij reëffectatie of verandering van affectatie wordt toegewezen noch toegekend werd aan een andere titularis van het brevet ».

B.3.1. Artikel 21*bis* van het decreet van 4 januari 1999, ingevoegd bij artikel 74 van het decreet van 28 februari 2013 « houdende verschillende statutaire bepalingen betreffende het door de Franse Gemeenschap georganiseerde onderwijs », bepaalde :

« § 1. In afwijking van artikel 21, worden de personeelsleden die op 1 september 2012 een betrekking van directiesecretaris tijdelijk bekleden, op 1 januari 2013 in die betrekking in vast verband benoemd en voor die inrichting aangewezen, voor zover zij, op de datum van de benoeming, voldoen aan de volgende voorwaarden :

- 1° van onberispelijk gedrag zijn;
- 2° de burgerlijke en politieke rechten genieten;

3° aan de dienstplichtwetten hebben voldaan;

4° in vast verband houder zijn van één van de wervingsambten in verband met het ambt van directiesecretaris en houder zijn van het bekwaamheidsbewijs vereist voor dat wervingsambt;

5° de wets- en verordeningsbepalingen betreffende de taalregeling naleven;

6° een dienstanciënniteit van 6 jaar tellen.

Die anciënniteit wordt berekend overeenkomstig de artikelen 84 en 85 van het koninklijk besluit van 22 maart 1969;

7° geen van de volgende tuchtstraffen ondergaan : schorsing bij tuchtmaatregel of op non-activiteitstelling bij tuchtmaatregel, ontslag bij tuchtmaatregel of afzetting in een ambt van lid van het bestuurs- en onderwijzend personeel, van het opvoedend hulppersoneel of van het administratief personeel;

8° een ambtsanciënniteit van 2 jaar tellen, berekend overeenkomstig de artikelen 84 en 85 van het koninklijk besluit van 22 maart 1969;

9° een betrekking bekleden die op 1 september 2012 vacant was.

§ 2. De personeelsleden die op 1 september 2012 een betrekking van opvoeder-huismeester of opvoeder belast met de comptabiliteit tijdelijk bekleden, worden op 1 januari 2013 in vast verband benoemd en voor die inrichting aangewezen, voor zover zij op de datum van de benoeming, voldoen aan de volgende bepalingen :

1° van onberispelijk gedrag zijn;

2° de burgerlijke en politieke rechten genieten;

3° aan de dienstplichtwetten hebben voldaan;

4° in vast verband houder zijn van één van de wervingsambten in verband met het ambt van huismeester-opvoeder of van opvoeder belast met de comptabiliteit en houder zijn van het bekwaamheidsbewijs vereist voor dat wervingsambt;

5° de wets- en verordeningsbepalingen betreffende de taalregeling naleven;

6° een dienstanciënniteit van 6 jaar tellen.

Die anciënniteit wordt berekend overeenkomstig de artikelen 84 en 85 van het koninklijk besluit van 22 maart 1969;

7° geen van de volgende tuchtstraffen ondergaan : schorsing bij tuchtmaatregel of op non-activiteitstelling bij tuchtmaatregel, ontslag bij tuchtmaatregel of afzetting in een ambt van lid van het bestuurs- en onderwijzend personeel, van het opvoedend hulppersoneel of van het administratief personeel;

8° een ambtsanciënniteit van 2 jaar tellen, berekend overeenkomstig de artikelen 84 en 85 van het koninklijk besluit van 22 maart 1969;

9° een betrekking bekleden die op 1 september 2012 vacant was.

10° een door de Regering georganiseerde specifieke vorming hebben gevolgd of verstrekt ».

B.3.2. In die laatste bepaling worden bij artikel 24 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 17 oktober 2013 « tot wijziging van verschillende bepalingen inzake leerplichtonderwijs en onderwijs voor sociale promotie » de volgende wijzigingen aangebracht :

« 1° in paragraaf 1, 6°, worden de woorden ‘ overeenkomstig de artikelen 84 en 85 van het koninklijk besluit van 22 maart 1969 ’ vervangen door de woorden ‘ overeenkomstig artikel 17 ’;

2° in paragraaf 2, 6°, worden de woorden ‘ overeenkomstig de artikelen 84 en 85 van het koninklijk besluit van 22 maart 1969 ’ vervangen door de woorden ‘ overeenkomstig artikel 17 ’;

3° artikel 21*bis* wordt aangevuld met een paragraaf 3, luidend als volgt :

‘ § 3. In afwijking van artikel 19*bis*, worden de personeelsleden die op 1 september 2012 een betrekking van onderdirecteur of provisor bekleden, op 1 januari 2013 in die betrekking in vast verband benoemd en voor die inrichting aangewezen, voor zover ze op de datum van de benoeming voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° van onberispelijk gedrag zijn;

2° de burgerlijke en politieke rechten genieten;

3° aan de dienstplichtwetten voldoen;

4° in vast verband titularis zijn van één van de wervingsambten in verband met het ambt van onderdirecteur of provisor en houder zijn van het vereiste bekwaamheidsbewijs voor dat wervingsambt;

5° aan de wets- en verordeningsbepalingen betreffende de taalregeling voldoen;

6° een dienstanciënniteit van 6 jaar tellen. Die anciënniteit wordt overeenkomstig artikel 17 berekend;

7° geen van de volgende sancties hebben ondergaan : geschorst zijn, in non-activiteit gesteld zijn of ontslagen zijn bij tuchtmaatregel of ontzet zijn uit een ambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel, het opvoedend hulppersoneel of het administratief personeel;

8° een ambtsanciënniteit van 2 jaar tellen, berekend overeenkomstig de artikelen 84 en 85 van het koninklijk besluit van 22 maart 1969;

9° een betrekking bekleden die op 1 september 2012 vacant is. ' ».

B.4. Uit de uiteenzetting van het verzoekschrift houdende het beroep tot vernietiging blijkt dat het Hof wordt ondervraagd over de bestaanbaarheid, met de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet, van artikel 21*bis*, § 3, 9°, van het decreet van 4 januari 1999, in zoverre die bepaling een verschil in behandeling doet ontstaan tussen twee categorieën van personen die op 1 september 2012 tijdelijk een ambt van provisor bekleedden : enerzijds, diegenen die een vacante betrekking bekleedden en, anderzijds, diegenen die een niet-vacante betrekking bekleedden.

De personen die tot de tweede categorie behoren, zouden door de bestreden bepaling het recht worden ontzegd om, met toepassing van artikel 21*bis*, § 3, van het decreet van 4 januari 1999, vanaf 1 januari 2013 in vast verband te worden benoemd.

B.5. Artikel 24, § 4, van de Grondwet bepaalt :

« Alle [...] personeelsleden en onderwijsinstellingen zijn gelijk voor de wet of het decreet. De wet en het decreet houden rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoorden ».

B.6.1. De eerste twee paragrafen van artikel 21*bis* van het decreet van 4 januari 1999, aangehaald in B.3.1, zijn ontworpen als « overgangsmaatregelen » ten voordele van de zeer talrijke personeelsleden die, wegens het niet-organiseren van de vormingssessies en de proeven die voorafgaan aan het uitreiken van het brevet dat vereist is voor de uitoefening van het ambt dat zij sinds lang uitoefenen, dat brevet niet hebben kunnen behalen (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2012-2013, nr. 453/1, p. 12; *ibid.*, nr. 453/3, p. 3). Die maatregelen hebben ten doel « die situaties te regulariseren » (*ibid.*, nr. 453/1, p. 12).

In het advies dat zij op 19 november 2012 heeft uitgebracht over het voorontwerp van decreet dat aan de oorsprong ligt van de eerste twee paragrafen van artikel 21*bis* van het decreet van 4 januari 1999, heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State onder meer opgemerkt :

« Artikel 77 voorziet in overgangsmatregelen voor benoemingen in vast verband in betrekkingen van directiesecretaris (ontworpen artikel 21*bis*, § 1) en betrekkingen van opvoeder-huismeester en opvoeder belast met de comptabiliteit (ontworpen artikel 21*bis*, § 2) maar niet voor benoemingen in betrekkingen van provisor en onderdirecteur, in tegenstelling met hetgeen is vermeld in de commentaar bij dat artikel. Op de vraag over die discordantie hebben de afgevaardigden van de minister bevestigd dat de provisors en de onderdirecteurs niet worden geraakt door de ontworpen overgangsmatregelen. De commentaar bij het artikel zal in die zin worden aangepast en zou erbij winnen indien bovendien de redenen worden aangegeven waarom niet wordt voorzien in overgangsmatregelen voor de titularissen van ambten van provisor of onderdirecteur ».

B.6.2. Artikel 21*bis*, § 3, van het decreet van 4 januari 1999, ingevoegd bij de bestreden bepaling, wordt eerst voorgesteld als een bepaling die « gevolg geeft » aan dat advies van de Raad van State (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2012-2013, nr. 523/1, p. 14).

Het wordt vervolgens in de volgende bewoordingen becommentarieerd :

« Na analyse is het, vanuit de zorg om billijkheid, opportuun om te voorzien in een soortgelijke bepaling voor de provisors en de onderdirecteurs die hun ambt uitoefenen in het door de Franse Gemeenschap georganiseerde onderwijs. Hetzelfde geldt voor de datum van inwerkingtreding van de thans voorliggende bepaling.

De planning die is aangenomen door de Vaste Bevorderings- en Selectiecommissie ingesteld overeenkomstig artikel 22 van het decreet van 4 januari 1999 maakt de organisatie van alle brevetten immers niet mogelijk. Rekening houdend met de wetskrachtige bepalingen ter zake, is de Franse Gemeenschap echter ertoe gehouden om de twee jaar een oproep tot selectie en bevordering te organiseren.

De thans voorliggende bepaling vormt alleen een uitzondering op de voorwaarde inzake opleiding. De andere voorwaarden die worden gesteld voor de benoeming in vast verband, zijn de gebruikelijk toegepaste voorwaarden » (*ibid.*, nr. 523/1, pp. 14-15).

De bevoegde minister wijst ook erop dat « de organisatie van proeven niet evident en duur is » (*ibid.*, nr. 523/3, p. 9).

B.7. Uit de parlementaire voorbereiding van artikel 21*bis*, § 3, van het decreet van 4 januari 1999 blijkt dat die bepaling ten doel heeft de situatie te regulariseren van personeelsleden die sinds lang een ambt uitoefenen zonder daarin te kunnen worden benoemd omdat zij, wegens het niet-organiseren van de vormingssessies en de proeven die voorafgaan aan de uitreiking van het vereiste brevet, geen houder zijn van dat brevet.

Daartoe worden personen die geen houder zijn van het brevet van provisor dat is vereist door de gecombineerde lezing van artikel 8, eerste lid, 6°, en van artikel 12 van het decreet van 4 januari 1999, in vast verband benoemd ten gevolge van artikel 21*bis*, § 3, van dat decreet.

B.8. Onder de personeelsleden die op 1 september 2012 sinds lang het ambt van provisor uitoefenden, maar die daarin niet konden worden benoemd omdat zij niet de mogelijkheid hadden om het vereiste brevet te behalen, bevinden zich zowel personen die tijdelijk een vacante betrekking bekleedden als personen die tijdelijk een beschikbare maar niet-vacante betrekking bekleedden.

Die laatsten zijn door de voorwaarde bepaald in artikel 21*bis*, § 3, 9°, van het decreet van 4 januari 1999 uitgesloten van het voordeel van de « overgangsmaatregel » die is aangenomen voor de provisors.

B.9. Noch in de parlementaire voorbereiding van het decreet van 28 februari 2013, dat de eerste twee paragrafen van artikel 21*bis* van het decreet van 4 januari 1999 invoegt, noch in die van het decreet van 17 oktober 2013, dat de derde paragraaf van dat artikel invoegt, wordt de reden aangegeven waarom de benoemingen in vast verband waarin bij dat artikel is voorzien, zijn voorbehouden aan de personeelsleden die een vacante betrekking bekleedden.

B.10. Een van de grote veranderingen ingevoerd bij het decreet van 4 januari 1999 betreft de « toewijzing van de betrekkingen » beschreven in artikel 28 van dat decreet (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 1998-1999, nr. 274-1, pp. 3 en 8), dat het idee tot uitdrukking brengt dat « de enige rangschikking die in aanmerking dient te worden genomen die van de anciënniteit is », aangezien « het brevet ten doel heeft alle kandidaten die bekwaam zijn om de ambten uit te oefenen, en geen enkele andere, in aanmerking te nemen » (*ibid.*, nr. 274-1, pp. 3 en 8; *ibid.*, nr. 274-9, p. 4).

Het is dus niet onredelijk ervan uit te gaan dat, bij ontstentenis van proeven die bedoeld zijn om de bekwaamheden van de kandidaten voor een ambt na te gaan en het uitreiken van een brevet ten bewijze van die bekwaamheden mogelijk te maken, de ervaring verworven in

de uitoefening van een ambt het mogelijk maakt die bekwaamheden te ontwikkelen en de realiteit van die bekwaamheden op een andere wijze aan te tonen.

B.11. Het verschil in behandeling dat voortvloeit uit artikel 21*bis*, § 3, 9°, van het decreet van 4 januari 1999 heeft nochtans onder meer tot gevolg de benoeming in vast verband op 1 januari 2013 te beletten van personen die, op 1 september 2012, sinds langere tijd dan personen die, op die datum, tijdelijk een vacante betrekking van provisor bekleedden, een niet-vacante betrekking van provisor bekleedden, zonder dat het bekleden van die betrekking het gevolg is van een bewuste keuze van de persoon.

B.12. Rekening houdend met hetgeen in B.10 en B.11 is vermeld, kan de eventuele zorg om geen personeelsleden te benoemen in niet-vacante betrekkingen van provisor, evenmin het voordeel verantwoordend dat bij de bestreden bepaling is voorbehouden aan de personen die op 1 september 2012 tijdelijk een vacante betrekking van provisor bekleedden.

B.13. In die context is het in B.8 beschreven verschil in behandeling zonder redelijke verantwoording.

B.14. Het middel is gegrond.

B.15. De vernietiging van artikel 21*bis*, § 3, 9°, van het decreet van 4 januari 1999 alleen zou echter als onmiddellijk gevolg hebben te leiden tot de benoeming in vast verband van een aantal personen in niet-vacante betrekkingen.

De volledige paragraaf 3 van artikel 21*bis* van dat decreet dient dus te worden vernietigd.

Om die redenen,

het Hof

vernietigt artikel 21*bis*, § 3, van het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 januari 1999 betreffende de bevorderingsambten en de selectieambten, zoals aangevuld bij artikel 24, 3°, van het decreet van de Franse Gemeenschap van 17 oktober 2013 tot wijziging van verschillende bepalingen inzake leerplichtonderwijs en onderwijs voor sociale promotie.

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 26 maart 2015.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels